

Pelastustoimi - Aineistoyhteenveto 2018

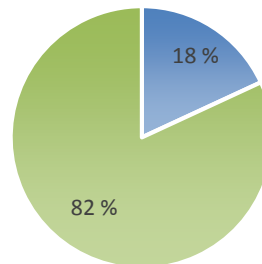
Toimijat	Kyselyn toteutusajankohta	Vastausprosentti
22 pelastustoimen aluetta	4.10.–25.10.2018	64 %

Aineistomäärät	Arvio koko Suomen aineistomäärästä	Huomiot
Vastauksissa ilmoitettu aineistomäärä kokonaisuudessaan 836,4 hm (13 pelastustoimenaluetta)	(836,4/13*22) 1415,45 hm	Pelastuslaitoksilla on käytössä paljon erilaisia sähköisiä järjestelmiä. Analogisia aineistoja muodostuu myös edelleen.

Pelastustoimi

Suomessa kunnat vastaavat pelastustoimesta valtioneuvoston määräämillä alueilla, joita on 22. Tehtävien hoitamista varten jokaisella pelastustoimen alueella on pelastuslaitos. Pelastuslaitokset toimivat vastuukuntamallilla, paitsi Lappi ja Päijät-Häme, joiden toiminnasta vastaa maakunnan liitto.

Analogiset aineistot

- Pysyvästi säilytettävät aineistot
151,4 hm
- Määräajan säilytettävät aineistot
685 hm

Aineistokyselyn toteutus

Kysely lähetettiin kaikille pelastustoimen 22 toimialueelle. Kyselyn ajankohta oli 4.10.—25.10.2018. Vastauksia saatiin 14 kappaletta ja kyselyn vastausprosentti on 64%. Vastanneista pelastuslaitoksista yksi ei ilmoittanut aineistojen hyllymetrimääriä.

Kysymyskohtainen analyysi

Aineistomäärät ja tietopalvelu (Kysely 1; Kysely 2: Kysymys 9)

Pysyvästi säilytettäviä (sp) aineistoja on yhteensä 151,4 hm, eli 18 % aineistoista. Määräajan säilytettäviä (ma) aineistoja on yhteensä 685 hm, eli 82 % aineistoista. Sp-aineistoista kunnostamista vaativa osuus 93 hm ja ma-aineistoista 233 hm.

Analogisten sp-aineistojen tietopalvelutarpeeksi arvioitiin kuukausittain tai harvemmin. Näiden aineistojen mahdollisen fyysisen siirtämisen uskottiin aiheuttavan vain vähäisiä ongelmia käytännön työn kannalta.

Aineistojen tila (Kysely 2: Kysymys 1)

Luetteloinnissa, järjestämisessä ja seulonnessa on puutteita. Useampi vastannut taho ilmoittaa, että pääosin seulomatta ovat tuoreimmat aineistot.

Syntyvä paperiaineisto (Kysely 2: Kysymys 2)

Syntyvästä aineistosta suurin osa on analogista. Keskeisiä syitä ovat sähköisen arkistoinnin sekä allekirjoituksen puuttuminen. Tämä johtuu siitä, että käytössä ei ole kaupungin/kunnan järjestelmiä tai kaupungin/kunnan järjestelmällä ei ole sähköisen säilyttämisen lupaa.

Arkistotilat (Kysely 2: Kysymykset 3–5)

Arkistotilamääräysten mukaisia tiloja on käytössä vastausten perusteella vain muutamalla toimijalla. Ma-aineistoja säilytetään pelastuslaitoksilla ja sp-aineistot siirtyvät toimitiloista kunnan arkistoon. Yksi vastanneista pelastuslaitoksista on maakunnan alainen liikelaitos, joka ei siirrä pysyvästi säilytettäviä aineistojen kunnan päätearkistoon. Arkistotilojen kustannusten arviointi osoittautui haastavaksi.

Digitaaliset aineistot (Kysely 2: Kysymykset 6-8)

Pronto-onnettomuustietokanta ja Merlot-valvontaohjelma ovat valtakunnallisia käytössä olevia järjestelmiä, jotka mainitaan useassa vastauksessa. Toiset vastanneista ilmoittavat ottaneensa käyttöön Erican, joka on viranomaisten yhteiskäyttöinen tietojärjestelmä. Lisäksi pelastuslaitoksilla on, yhtä vastaajaa lukuun ottamatta, käytössä myös kunnan järjestelmiä, joita tarvitaan päivittäin, sekä omia sisäisiä sähköisiä järjestelmiä.

Aineistojen digitointi (kysymys 13)

Pelastustoimen aineistoihin ei kohdistu digitointia.

Tietoaineistot maakuntaudistuksen osana (Kysely 2: Kysymykset 10-12)

Määräajan säilytettäviä asiakirjoja säilytetään pelastuslaitoksen omissa tiloissa ja uudistuksessa tilojen oli tarkoitus siirtyä maakunnille tehtävien mukana. Näin ollen aineistojen siirto ei olisi tarkoittanut fyysisiä siirtoja, eikä olisi siksi ongelmallinen substanssityön tekemisen kannalta. Suurin

osa vastaajista oli myös sitä mieltä, ettei ma-aineistoja pitäisi siirtää nykyiseen kunnan arkistoon. Viidessä vastauksessa tuodaan esille, että suunnitellun maakuntaudistuksen mukainen jako pelastustoimen alueissa olisi tarkoittanut nykyisen pelastustoimen alueen jakautumista tai uusien kuntien liittämistä toiminta-alueeseen.

Muuta

Erialaisten sähköisten järjestelmien määrä on suuri ja määräaikaista analogista aineistoa syntyy runsaasti pelastustoimen tehtävistä.

*

Kyselyt

Kysely 1

Maakunnille siirtyvien tehtävien tietoaaineistot / Kansallisarkisto ja VM, 2018			
Kysely pelastustoimen asiakirjoista			
Valitse pelastuslaitos	Pysyvästi säilytettävät asiakirjat (pelastuslaitoksen omissa arkistotiloissa)	Määräajan säilytettävät asiakirjat	Yhteensä
Arkistojen rajavuodet			
Arkistojen hyllymetrit			0
Kunnostamista (seulontaa, järjestämistä, luettelointia) vaativa osuus aineistoista (hm)			0
Lisätietoja/-huomioita			
Jos yllä olevat luvut koskevat vain yhden kunnan arkistoja, niin arvio koko pelastustoimen alueen aineistojen kokonaismäärästä (hyllymetreinä):			0
Kyselyn täyttöohje: - Täytä kysely ainakin lopuksi tähän Excel-pohjaan - Valitse alavetovaihtokohdasta pelastuslaitos - Täytä riveille 5-6 ainoastaan numeroita, taulukko laskee lopulliset hyllymetrit sarakkeeseen D - Kyselyyn ei ilmoiteta kunnan päätearkistoon jo siirrettyjä aineistoja.		Kysely toimitetaan täytettynä Kansallisarkistoon Marita Valleniukselle 25.10.2018 mennessä: marita.vallenius@arkisto.fi	

Kysely 2

Maakunnille siirtyvät tietoaaineistot / Kysely pelastustoimen asiakirjoista
Nimi, organisaatio ja pelastustoimen alue:
Pelastustoimen analogiset arkistoaaineistot
1. Jos kaikkia analogisia* aineistoja ei ole seulottu, järjestetty ja luetteloitu, niin millaisia puutteita tässä on? Tähän tarvitaan mahdollisimman realistinen vastaus, jotta tarvittavia resursseja voidaan hahmottaa mahdollisimman tarkasti.

2. Syntykö edelleenkin analogisessa muodossa olevia asiakirjoja, jotka liitetään arkistoon? Jos syntyy, niin kuinka paljon on analogisen aineiston vuosikasvu? Miksi kyseisiä asiakirjoja ei viedä sähköisiin järjestelmiin?
Arkistotilat
3. Kuinka paljon pelastustoimella on arkistotiloja ja kuinka paljon niissä on vapaata tilaa (hm)?
4. Minkä kunnan arkistoon pysyvästi säilytettävät asiakirjat siirretään?
5. Kuinka paljon arkistotilojen kustannukset ovat (esim. vuosittain)?
Digitaaliset aineistot
6. Mitä valtakunnallisia sähköisiä järjestelmiä pelastustoimen alueella käytetään?
7. Mitä kunnan sähköisiä järjestelmiä pelastustoimen alueella käytetään? Minkä sähköisten järjestelmien tietoja tarvitaan maakuntauudistuksen jälkeen? Kuinka usein tietoja tarvitaan? Arvio esim. päivittäin, viikoittain, kuukausittain tai vuosittain?
8. Mitä muita sähköisiä järjestelmiä pelastustoimen alueella käytetään (esim. pelastustoimen omia, sisäisessä käytössä olevia)?
Tietopalvelu
9. Kuinka paljon analogisia pelastustoimen <u>pysyvästi säilytettäviä asiakirjoja</u> käytetään sisäisesti? Arvio esim. päivittäin, viikoittain, kuukausittain tai vuosittain? Ilmoita tarvittaessa vielä tarkemmat määrät. Aiheuttaisiko kaikkien pysyvästi säilytettävien analogisten asiakirjojen siirto pois pelastustoimen arkistosta ongelmia käytännön työssä?
Kuntayhtymän tietoaineistot maakuntauudistuksen osana
10. Jos kaikki määräajan säilytettävät analogiset tietoaineistot siirtyisivät uudistuksessa maakunnan haltuun, aiheuttaisiko se arkistotilojen, toiminnan jatkuvuuden tai jonkin muun syyn vuoksi ongelmia? Tähän kysymykseen on vastattava tällä hetkellä olevan tiedon perusteella, koska uudistuksen sisältöä ei ole vielä lopullisesti päätetty. Säilytetäänkö kaikkia määräajan säilytettäviä asiakirjoja pelastustoimen omissa tiloissa?
11. Pitäisikö mielestänne määräajan säilytettäviä asiakirjoja siirtää maakuntauudistuksen yhteydessä kunnan arkistoon? Perustelut, jos pitäisi siirtää kunnan arkistoon.
12. Tulevatko pelastustoimen kaikki jäsenkunnat kuulumaan tulevaisuudessa samaan maakuntaan? Tuleeko tarvetta siirtää analogisia asiakirjoja toiselle maakunnalle?
Muita huomioita
13. Toteutetaanko organisaatiossanne asiakirjojen digitointia? Jos toteutetaan, niin mitä aineistoja digitoidaan? Koetaanko digitoinnille olevan tarvetta?
Lisätietoja, kommentteja tai huomioita tähän kyselyyn tai tietoaineistoihin maakuntauudistuksen yhteydessä. Mitkä tahansa kommentit ovat tervetulleita.
*Analogisella asiakirjalla tarkoitetaan paperi- tai muussa fyysisessä tallennemuodossa olevaa asiakirjaa erotuksena sähköisille asiakirjatiedoille.
Kysely pyydetään palauttamaan 25.10.2018 mennessä Kansallisarkistoon sähköpostitse: marita.vallenius@arkisto.fi.